2025/1445

1.8.2025.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1445

od 8. srpnja 2025.

o zahtjevu za registraciju europske građanske inicijative pod nazivom „Hrana je ljudsko pravo za sve: zajamčimo zdrave, pravedne i održive prehrambene sustave” u skladu s Uredbom (EU) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025) 4607)

(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o europskoj građanskoj inicijativi ([1]), a posebno njezin članak 6. stavak 3.,

budući da:

(1) Komisiji je 13. lipnja 2025. podnesen zahtjev za registraciju europske građanske inicijative pod nazivom „Hrana je ljudsko pravo za sve: zajamčimo zdrave, pravedne i održive prehrambene sustave”.

(2) Taj je zahtjev uslijedio nakon zahtjeva za registraciju europske građanske inicijative pod nazivom „Hrana je ljudsko pravo za sve”, koji je Komisiji podnesen 31. ožujka 2025.

(3) U skladu s člankom 6. stavkom 4. Uredbe (EU) 2019/788 Komisija je dopisom od 29. travnja 2025. (C(2025) 2559 final) obavijestila skupinu organizatora da zahtjev za registraciju podnesen 31. ožujka 2025. ispunjava zahtjeve u pogledu registracije iz članka 6. stavka 3. prvog podstavka točaka (a), (d) i (e) te uredbe i da se članak 6. stavak 3. prvi podstavak točka (b) te uredbe ne primjenjuje. Međutim, Komisija je objasnila i da inicijativa ne ispunjava zahtjev iz članka 6. stavka 3. prvog podstavka točke (c) Uredbe (EU) 2019/788. Konkretno, Komisija je objasnila da se u nekim prijedlozima organizatora ne poziva na donošenje prijedloga pravnog akta Unije radi provedbe Ugovorâ.

(4) Komisija je stoga u skladu s člankom 6. stavkom 4. prvim podstavkom Uredbe (EU) 2019/788 organizatore obavijestila da u skladu s člankom 6. stavkom 4. drugim podstavkom te uredbe mogu izmijeniti inicijativu kako bi se uzela u obzir ocjena Komisije ili pak zadržati ili povući prvobitnu inicijativu.

(5) Skupina organizatora podnijela je 13. lipnja 2025. izmijenjenu inicijativu.

(6) Cilj je izmijenjene inicijative, prema riječima organizatora, pozvati Uniju da „uvede pravo na hranu i integrira ga u” pravni okvir Unije koji utječe na „pravo na hranu u EU-u i inozemstvu”. Organizatori smatraju da Unija „mora sustavno jamčiti pravo na hranu i promicati zdrave, pravedne, humane i održive prehrambene sustave”. Kako bi se ti ciljevi postigli, organizatori su utvrdili 14 konkretnih ciljeva i pozvali na predlaganje ili izmjenu pravnih akata Unije u tim područjima: (i) „pravedni prehrambeni sustavi i demokratsko upravljanje”; (ii) „potpora nacionalnim inicijativama socijalne zaštite”; (iii) „priznavanje da poljoprivredni i prehrambeni proizvodi nisu obična roba”; (iv) „potpora seljačkoj agroekologiji i teritorijalnim prehrambenim sustavima”; (v) „borba protiv koncentracije poljoprivrednog zemljišta”; (vi) „potpora seljačkim sjemenskim sustavima”; (vii) „strogo reguliranje GMO-a, uključujući onaj dobiven novim genomskim tehnikama”; (viii) „održivo upravljanje vodama”; (ix) „poboljšanje dobrobiti životinja”; (x) „potpora konzumaciji voća i povrća i reguliranju ultraprerađene hrane”; (xi) „nabava održive hrane”; (xii) „smisleno označivanje hrane”; (xiii) „sprečavanje rasipanja hrane”; (xiv) „jačanje prava na hranu u trećim zemljama”.

([1]) SL L 130, 17.5.2019., str. 55., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

(7) U prilogu izmijenjenoj inicijativi navedene su dodatne pojedinosti o njezinu kontekstu, predmetu i ciljevima. U njemu se navodi da je pravo na hranu „zajamčeno kada svatko ima dostojanstven i održiv pristup odgovarajućoj hrani” te se navode različite mjere koje bi mogle biti relevantne za ciljeve inicijative. Organizatori su u okviru svojeg zahtjeva za registraciju podnijeli i dodatni dokument u kojem su ponovno naveli pojedinosti o inicijativi.

(8) Kad je riječ o prvom, četvrtom, petom i šestom cilju inicijative, Komisija bi na temelju članaka od 38. do 44. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) mogla donijeti prijedlog o održivim i pravednim prehrambenim sustavima, prijedlog za potporu seljačkoj agroekologiji i teritorijalnim prehrambenim sustavima, predložiti mjere za poboljšanje rodne ravnopravnosti na radnim mjestima u poljoprivredi i generacijsku obnovu te predložiti uredbu za potporu autonomiji seljačkih sjemenskih sustava.

(9) Kad je riječ o drugom cilju, u ovoj se fazi ne može isključiti mogućnost da Komisija na temelju članka 153. stavka 1. točaka (c), (j) ili (k) UFEU-a donese prijedlog o potpori i dopuni aktivnosti država članica za socijalnu zaštitu radnika i/ili borbu protiv socijalne isključenosti i/ili modernizaciju socijalne zaštite, ako se rizici sigurnosti opskrbe hranom mogu povezati s minimalnim dohotkom.

(10) Slično tomu, kad je riječ o trećem cilju, u ovoj se fazi ne može isključiti mogućnost da Komisija na temelju članaka od 38. do 44. UFEU-a donese prijedlog pravnog akta kojim bi se priznalo da poljoprivredni i prehrambeni proizvodi nisu obična roba.

(11) Kad je riječ o sedmom cilju, Komisija bi na temelju članaka 43. i 114. te članka 168. stavka 4. točke (b) UFEU-a mogla donijeti prijedlog za reguliranje GMO-a.

(12) Kad je riječ o osmom i trinaestom cilju, Komisija bi na temelju članaka 191. UFEU-a mogla donijeti prijedlog o održivom upravljanju vodama i na temelju članaka 192. UFEU-a prijedlog o sprečavanju rasipanja hrane.

(13) Kad je riječ o devetom cilju, Komisija bi na temelju članka 43. stavka 2. UFEU-a mogla donijeti prijedlog o poboljšanju dobrobiti životinja.

(14) Kad je riječ o desetom cilju, Komisija bi na temelju članka 168. stavka 5. UFEU-a mogla predložiti poticajne mjere za djelovanja kojima se promiče zdrava i održiva prehrana.

(15) Kad je riječ o jedanaestom cilju, u ovoj se fazi ne može isključiti mogućnost da Komisija na temelju članka 114. UFEU-a donese prijedlog o nabavi održive hrane.

(16) Kad je riječ o dvanaestom cilju, Komisija bi na temelju članka 114. UFEU-a mogla donijeti prijedlog o označivanju hrane.

(17) Naposljetku, kad je riječ o četrnaestom cilju, u ovoj se fazi ne može isključiti mogućnost da Komisija na temelju članaka 207., 208. i/ili 212. UFEU-a donese prijedlog o jačanju prava na hranu u trećim zemljama.

(18) Stoga Komisija smatra da nijedan dio inicijative ne izlazi očito iz okvira njezinih ovlasti da podnese prijedlog pravnog akta Unije radi provedbe Ugovorâ.

(19) Taj zaključak ne utječe na procjenu ispunjenosti konkretnih materijalnih uvjeta potrebnih za djelovanje Komisije u ovom slučaju, uključujući procjenu usklađenosti s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti te temeljnim pravima.

(20) Skupina organizatora dostavila je odgovarajući dokaz da ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 5. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2019/788 i imenovala je osobe za kontakt u skladu s člankom 5. stavkom 3. prvim podstavkom te uredbe.

(21) Inicijativa nije očito uvredljiva, neozbiljna ili šikanirajuća niti je očito u suprotnosti s vrijednostima Unije iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji ili pravima iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

(22) Inicijativu pod nazivom „Hrana je ljudsko pravo za sve: zajamčimo zdrave, pravedne i održive prehrambene sustave” trebalo bi stoga registrirati.

(23) Zaključak da su uvjeti za registraciju u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) 2019/788 ispunjeni ne podrazumijeva da Komisija na bilo koji način potvrđuje činjeničnu točnost sadržaja inicijative, koja je isključiva odgovornost skupine organizatora inicijative. U sadržaju inicijative izražavaju se isključivo stajališta skupine organizatora, koja se ni na koji način ne mogu smatrati stajalištima Komisije,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Registrira se inicijativa pod nazivom „Hrana je ljudsko pravo za sve: zajamčimo zdrave, pravedne i održive prehrambene sustave”.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena skupini organizatora građanske inicijative pod nazivom „Hrana je ljudsko pravo za sve: zajamčimo zdrave, pravedne i održive prehrambene sustave”, koju u svojstvu osoba za kontakt zastupaju Olga KIKOU i Almudena GARCÍA SASTRE.

Sastavljeno u Strasbourgu 8. srpnja 2025.

Za Komisiju
Maroš ŠEFČOVIČ
Član Komisije